

La Sexualitat Humana

Codi: 104103

Crèdits: 3

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OT	2	2
2502442 Medicina	OT	3	0
2502442 Medicina	OT	4	0
2502442 Medicina	OT	5	0
2502442 Medicina	OT	6	0

Professor/a de contacte

Nom: Adolfo Tobeña Pallarés

Correu electrònic: Adolf.Tobena@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: anglès (eng)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

L'idioma vehicular de les sessions serà l'anglès, però per a les intervencions/discussions es podran fer servir idiomes familiars

Equip docent

Joan Taberner Viera

Daniel Vega Moreno

Prerequisits

És aconsellable que l'estudiant hagi superat la formació bàsica en Psicologia mèdica, Neuroanatomia, Neurofisiologia i Endocrinologia.

Objectius

L'assignatura s'impartirà al segon semestre del segon curs del Grau de Medicina, dins l'etapa preclínica dedicada a adquirir els coneixements sistemàtics sobre l'estructura i el funcionament del cos humà, així com sobre el comportaments, el caràcter i els processos mentals dels individus.

Els continguts parteixen dels coneixements que els estudiants de Medicina han incorporat amb la Neuroanatomia, Neurofisiologia i la Psicologia Mèdica.

El objectius generals són:

- Familiaritzar els alumnes de Medicina amb la biologia de la sexualitat humana.
- Introduir les diverses modalitats normatives de la sexualitat.
- Descriure les vinculacions entre la sexualitat i les relacions afectives.
- Reconèixer la importància de la sexualitat en el cicle vital i la seva influència en la salut com a marcador de benestar o malestar.

Els objectius específics són:

- Conèixer les funcions, els mecanismes i les varietats de la sexualitat humana.
- Descriure els canvis de la funció i el comportament sexual al llarg de la vida.
- Fer una aproximació preliminar a les anomalies i els trastorns relacionats amb la sexualitat i el seu tractament.
- Identificar els orígens dels trastorns sexuals i la seva repercussió sobre la salut

Competències

Medicina

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn els fonaments d'acció, indicacions, eficàcia i relació benefici-risc de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Demostrar que comprèn els fonaments de la conducta humana normal i les seves alteracions en diferents contextos.
- Demostrar que comprèn la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament sustentant les decisions amb la millor evidència possible i un enfocament multidisciplinari basat en les necessitats del pacient i que impliqui tots els membres de l'equip de salut, així com l'entorn familiar i social.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaciti per dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, acompanyants, metges i altres professionals sanitaris.
- Identificar i mesurar els components afectius i emotius de la conducta humana i les seves alteracions.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Obtenir i elaborar una història clínica que contingui tota la informació rellevant, estructurada i centrada en el pacient, tenint en compte tots els grups d'edat, sexe, els factors culturals, socials i ètnics.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Argumentar línies d'actuació futura en diverses àrees de la salut mental amb base científica.
2. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
3. Definir el problema, establir els objectius terapèutics, seleccionar el tractament segons evidències d'eficàcia i seguretat, establir el cost i conveniència, prescriure i monitoritzar els resultats.
4. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
5. Descriure el concepte de risc-benefici en terapèutica mèdica.
6. Descriure fases i modalitats de la conducta prosocial i antisocial humana.
7. Descriure fases, variants i modalitats de la sexualitat humana.
8. Descriure la influència del grup i de la situació contextual en el comportament de l'individu.

9. Descriure les alteracions emotives i afectives pròpies de la infància, l'adolescència i la vellesa.
10. Descriure les habilitats comunicatives principals d'un procés d'entrevista clínica.
11. Discutir les bases, el rendiment i la popularitat de les medicines complementàries.
12. Discutir resultats d'estudis sòlids i argumentar línies d'actuació futura en diverses àrees de la salut mental, amb base científica.
13. Distingir els procediments diagnòstics i terapèutics sòlids, dels especulatius, els artefactuals i els enganyosos.
14. Elaborar una història clínica que integri la informació necessària en un context d'avaluació psicològica i psiquiàtrica.
15. Esquematitzar la informació necessària que ha de recollir-se en un procés d'avaluació mèdica, psicològica i psiquiàtrica.
16. Establir vinculacions entre estils conductuals, personalitat i salut.
17. Explicar les alteracions emocionals pròpies de la infància, l'adolescència i la vellesa.
18. Identificar característiques d'una adequada comunicació amb els pacients i entre professionals.
19. Identificar el paper dels fàrmacs en la terapèutica actual i futura.
20. Identificar els mètodes per avaluar l'eficàcia i la seguretat d'una intervenció farmacològica.
21. Identificar els problemes de seguretat del pacient relacionats amb medicaments.
22. Identificar mecanismes biològics, psicològics i socials dels trastorns mentals en la infància/adolescència, edat adulta i vellesa, així com de les conductes agressives, els hàbits addictius i les anomalies en el comportament sexual.
23. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
24. Reconèixer els principals mecanismes neurals i endocrins de les molèsties i patiments estressants i identificar els desencadenants físics i psicològics de l'estrès nociu.
25. Reconèixer la complexitat, la incertesa i la probabilitat en la presa de decisions de la pràctica mèdica.
26. Reconèixer la manifestació clínica dels trastorns afectius i de l'ansietat.
27. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

TEMARI de Classes i Seminaris.

1. LA SEXUALITAT: METODOLOGIA DESCRIPTIVA
2. MECANISMES EVOLUTIUS I SEXUALITAT
3. COSSOS FEMENINS I COSSOS MASCULINS
4. HORMONES SEXUALS
5. FERTILITAT I CONTRACEPCIÓ
6. DESENVOLUPAMENT DE LA SEXUALITAT I EL GÈNERE
7. ATRACCIÓ, EXCITACIÓ I RENDIMENT EN LA INTERACCIÓ SEXUAL
8. CONDUCTES SEXUALS: VARIETATS
9. ORIENTACIONS SEXUALS
10. SEXUALITAT I RELACIONS AFECTIVES
11. SEXUALITATS ATÍPIQUES
12. SEXUALITAT AL LLARG DE LA VIDA
13. TRASTORNS SEXUALS
14. MALALTIES DE TRANSMISSIÓ SEXUAL
15. FARMACOLOGIA DEL SEXE
16. VIOLENCIA SEXUAL I DE PARELLA
17. SEXE, ENTRETENIMENT I COMERÇ

Sessions pràctiques

1. Cerca bibliogràfica específica

Técnica: individual. Es fa una cerca a partir de termes relacionats amb la sexualitat trets del temari i que s'han triat, inicialment, per tal de trobar estudis de recerca rellevants dels darrers cinc anys.

2. Habilitats en Història clínica sexual

Técnica: Revisió d'etapes i ingredients, a més d'entrenament i avaluació a partir de casos clínics en "role playing".

3. Intervenció en Aconsellament sexual

Técnica: Avaluació sistemàtica de casos clínics a partir de vídeos.

Metodologia

L'assignatura s'impartirà amb classes, seminaris i sessions pràctiques presencials a banda del treball individuals dels alumnes.

S'utilitzaran presentacions, articles científics i material audiovisual de contingut variat, que seran accessibles a les carpetes de Material Docent de l'assignatura al Campus Virtual.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
SEMINARIS (SEM)	9	0,36	
TEORIA (TE)	17	0,68	
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	45	1,8	

Avaluació

- Els seminaris i les activitats virtuals seran avaluats pel compliment i mitjançant preguntes breus. L'assistència regular i el grau de participació activa en seminaris i sessions teòriques comptarà també. La incidència sobre la nota final podrà arribar al 20%.
- En finalitzar l'assignatura es farà una avaluació global que suposarà, pel cap baix, el 50% de la nota final. Constarà, en principi, de preguntes d'elecció múltiple (70%) i preguntes curtes (30%), en una ponderació aproximada que pot tenir variacions degudament comunicades.
- Podran usar-se, però, altres mètodes per completar l'avaluació global de l'assignatura (assaigs originals sobre materials del programa; avaluacions intermèdies basades en preguntes curtes; exercicis o comentaris escrits en sessions de seminaris, que poden arribar al 30% de la nota).
- El maneig correcte i professional de l'anglès serà un criteri adicional ponderador de la nota final.
- Els alumnes que no superin l'avaluació global, disposaran, sota petició específica, d'una oportunitat adicional d'avaluació mitjançant una prova de recuperació del conjunt de l'assignatura en un format a decidir.
- Els estudiant que no realitzin les proves d'avaluació tant teòrica com pràctica seran considerats com No avaluats exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe i seminaris	20%	2	0,08	12, 14, 15, 18, 26, 27
Avaluació escrita mitjançant proves objectives: ítems de resposta múltiple / proves d'assaig de preguntes restringides	50%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Lliurament d'informes escrits sobre publicacions de recerca relacionades amb el temari; Comentaris per escrit sobre casos clínics singulars.	30%	0	0	3, 5, 7, 14, 16, 19, 21, 22, 24

Bibliografia

Textos

- Alonso Arbiol I (2005) *Actualización en sexología Clínica*, San Sebastián: Universidad País Vasco.
- Bancroft J (2009) *Human sexuality and its problems* (3rd.edit), London: Churchill Livingstone-Elsevier.
- Cabello F (2004) *Disfunción eréctil un abordaje integral*, Madrid: Psimedica.
- Cabello F y Lucas Matéu M. (2002) *Manual médico de terapia sexual*, Madrid: Psimedica.
- Castelo-Branco C. (2005) *Sexualidad Humana. Una perspectiva Integral*, Madrid: Panamericana.
- Curcoll ML y Vidal J (1992) *La sexualidad y la lesión medular*, Barcelona: Fundación Instituto Guttman.
- Estupinyà Pere (2013) *La ciencia del sexo*, Barcelona: Debate
- Komisaruk BR, Beyer-Flores C and Whipple B (2006) *The Science of Orgasm*, Baltimore: The John Hopkins University Press
- Le Vay S (1995) *El cerebro sexual*, Madrid: Alianza Editorial.
- Le Vay S and Baldwin J(2012) *Human Sexuality* (4th. Edition), Sunderland (Mass): Sinauer.
- López Sosa C (2005) *Sexo y solo sexo*, Barcelona: Planeta.
- Lucas Matheu M y Cabello Santamaría F(2007) *Introducción a la sexología*, Madrid: Elsevier.
- Masters W and JhonsonV (1976) *Respuesta Sexual humana*, Barcelona: Intermédica.
- Masters W, JhonsonV and Kolodny R (1987) *La Sexualidad humana*, 2º Vol., Personalidad y conducta sexual, Barcelona: Grijalbo.
- Nieto JA (1995), *La sexualidad de las personas mayores en España*, Madrid: Inerser.
- Tobeña A (2006) *El cerebro erótico*, Madrid: La Esfera de los Libros.

Algunes pàgines web:

<http://www.natsal.ac.uk/overview>

<http://www.fess.org.es/>

<http://www.sinauer.com/human-sexuality.html>

<http://sites.sinauer.com/levay4e/>

<http://kinseyconfidential.org/>

<http://kinseyinstitute.org/index.html>

<http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/spanish/encyclopedia.html>